

Protokół Nr 39/14

posiedzenia Komisji Edukacji, Kultury i Sportu Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego, które odbyło się 25 kwietnia 2014 r. w Urzędzie Marszałkowskim w Kielcach (w godz. 10.00-12.00).

Zawiadomienie o posiedzeniu stanowi załącznik nr 1.

Obrady I części posiedzenia Komisji prowadziła **Przewodnicząca Komisji dr hab. Marzena Marczevska**.

W posiedzeniu uczestniczyło 5 członków Komisji (pozostali radni usprawiedliwili swoją nieobecność) oraz Jacek Kowalczyk, dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego (*listy obecności stanowią załączniki nr 2 i 3*).

Komisja jednogłośnie przyjęła następujący porządek obrad:

Część I.

1. Zaopiniowanie projektów uchwał Sejmiku w sprawie:
  - 1.1. przyjęcia „Programu rozwoju bazy sportowej na 2014 rok i lata następne w województwie świętokrzyskim”.
  - 1.2. przyjęcia Sprawozdania z realizacji Programu Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi za 2013r.:
2. Informacja o przebiegu wykonania planu finansowego instytucji kultury za 2013 rok.
3. Sprawy różne.

Część II - wspólna z Komisją Samorządu Terytorialnego.

4. Obecna sytuacja Świętokrzyskiej Kolejki Dojazdowej „Ciuchcia Expres Ponidzie”.

Materiały do ww. punktów porządku obrad zostały zamieszczone na portalu radnych (<https://www.eswietokrzyskie.pl/sejmik>) w zakładce Komisji Edukacji, Kultury i Sportu Sejmiku).

Przebieg posiedzenia:

Ad 1.1.

Dyrektor Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury i Sportu Jacek Kowalczyk przedstawił „Program rozwoju bazy sportowej na 2014 rok i lata następne w województwie świętokrzyskim”. Województwo Świętokrzyskie na 2014 rok otrzymało z Ministerstwa Sportu i Turystyki limit środków finansowych w wysokości 8.102 tys. zł, z przeznaczeniem na wsparcie budowy i modernizację obiektów sportowych. Całkowity koszt tych przedsięwzięć to około 40 mln zł. Kontynuowane jest przyjęte założenie, by w każdym mieście powiatowym powstała kryta pływalnia, a w każdej gminie, nawet tej najmniejszej, pełnowymiarowa hala sportowa lub sala sportowa. W programie proponuje się dofinansowanie czterech inwestycji kontynuowanych i 18 inwestycji nowo rozpoczynanych. Jedno zadanie zostało umieszczone na liście rezerwowej. Pan Dyrektor omówił wykaz wnioskodawców wraz z lokalizacją zadań oraz charakterystyką przedsięwzięć (*zgodnie z treścią załącznika nr 4*). Zasygnalizował zmiany w zasadach realizacji inwestycji terenowych ze środków FRKF rozpoczynanych w 2014r.

W dyskusji, w której głos zabrali: **przewodnicząca Komisji dr hab. Marzena Marczevska, radny Izidor Grabowski, radna Małgorzata Muzoł**, zwrócono uwagę na uwzględnienie w programie wszystkich zgłoszonych wniosków i wyrażono nadzieję, że wszystkie zamierzenia uda się zrealizować.

Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały w sprawie uchwalenia „Programu rozwoju bazy sportowej. Opinia Nr 68/14 stanowi załącznik nr 5.

Ad 1.2.

Dyrektor Jacek Kowalczyk przedstawił „Sprawozdanie z realizacji Programu Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi za 2013r.”, w części dotyczącej zadań należących do Departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki. Poinformował, że Departament ogłosił cztery rodzaje konkursów z zakresu: upowszechniania kultury fizycznej i sportu (główna sfera działań); kultury; kultury i ochrony dziedzictwa narodowego i ochrony zabytków oraz upowszechniania edukacji i nauki.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi Departament przekazał kwotę 2 476 967 zł podpisując 290 umów na realizację zadań publicznych. Następnie Pan Dyrektor omówił wykaz zadań realizowanych w poszczególnych zakresach (*zgodnie z treścią załącznika nr 6*). Zwrócił także uwagę na znacznie większe potrzeby finansowania zadań z dziedziny kultury. Jednocześnie wskazał na możliwości pozyskiwania środków na ten cel z innych źródeł - przykładowo programu „Patriotyzm Jutra” (zarządzanego przez Muzeum Historii Polski), czy Fundacji im. Stefana Batorego, z których lokalne grupy działania uzyskują znaczne wsparcie finansowe.

Nadmienił, że w programie na rok 2013 nie przewidywano wsparcia działań z zakresu turystyki, niemniej jednak pomoc jest realizowana w formie fundowania pucharów, współfinansowania rajdów i odnawiania szlaków. Wyraził nadzieję że uda się powrócić w roku przyszłym do tego komponentu. W podsumowaniu stwierdził, że minionym roku zaplanowane środki zostały wykorzystane w 100%.

Komisja pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały w sprawie przyjęcia „Sprawozdania z realizacji Programu Współpracy Samorządu Województwa Świętokrzyskiego z Organizacjami Pozarządowymi za 2013r.” Opinia Nr 69/14 stanowi załącznik 7 do protokołu.

Ad 2.

Informację o przebiegu wykonania planu finansowego instytucji kultury za 2013 rok przedstawił dyrektor Jacek Kowalczyk (*zgodnie z treścią załącznika do akt XLIV sesji Sejmiku*), który podkreślił, że 2013 rok był najlepszym rokiem budżetowym dla tych podmiotów w dotychczasowej działalności samorządu województwa i zakończył się dobrymi wynikami.

Przewodnicząca Komisji Marzena Marczevska zapytała o obecną sytuację tych instytucji kultury, które przewidywały największe trudności wynikające z ograniczenia wysokości dotacji na rok bieżący.

Dyrektor Jacek Kowalczyk poinformował, że w związku ze zwiększeniem dochodów w budżecie województwa, jednostki kultury otrzymają dodatkowe środki finansowe. Wskazał na przykłady podmiotów, które zabiegają o fundusze zewnętrzne z bardzo dobrym skutkiem i pomnażają środki, jak również prowadzą szeroką działalność komercyjną, uczestniczą w festiwalach oraz międzynarodowych projektach. Na wyniki niektórych podmiotów rzutuje

amortyzacja (Filharmonia, Muzeum Narodowe, WDK, Muzeum Wsi Kieleckiej). Teatr im. Stefana Żeromskiego ma problem własnościowy z budynkiem (od lat toczy się sprawa sądowa, ale właściciele nie są zainteresowani postępowaniem polubownym). Najtrudniejsza sytuacja dotyczy Muzeum Okręgowego w Sandomierzu, którego organem prowadzącym jest burmistrz miasta. Pan Dyrektor ocenił, że nie ma zagrożeń w funkcjonowaniu wojewódzkich instytucji kultury.

Komisja przyjęła informację do wiadomości.

Ad 3.1.

Świętokrzyski Kurator Oświaty – radna Małgorzata Muzoł zwróciła uwagę, że w województwie świętokrzyskim są podejmowane bardzo liczne inicjatywy związane z obchodami wielu ważnych wydarzeń rocznicowych, przypadających w roku 2014. Poinformowała o umieszczeniu na stronach Kuratorium Oświaty i WDK w Kielcach, zbiorczej informacji na temat przedsięwzięć podejmowanych w regionie świętokrzyskim, w związku z obchodami Roku Stefana Żeromskiego. Zaznaczyła, że należy dołożyć starań, żeby wspierać organizatorów i nagłaśniać wszelkie podejmowane działania. Podkreśliła, że jest to promocja województwa świętokrzyskiego, pokazywanie rzeczy ważnych i wychowawczo należy to wykorzystać.

Nadmieniła, że w dniach 26-28 marca w Kielcach odbyły się Targi Edukacyjne, w ramach których zorganizowane zostało VI Ogólnopolskie Forum Kuratorów Oświaty. Goście zwiedzili Park Etnograficzny w Tokarni, podziwiając bogactwo kulturowe regionu świętokrzyskiego oraz Regionalne Centrum Naukowo Technologiczne. Pani Kurator wyraziła słowa podziękowania dla dyrektorów tych instytucji oraz Urzędu Marszałkowskiego za okazaną pomoc, przygotowanie ciekawych programów pobytu.

Ad 3.2.

Komisja przyjęła do wiadomości niżej wymienione informacje:

– „Stan prac nad Kontraktem Terytorialnym”

– „Stan wdrażania Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki w województwie świętokrzyskim w 2013 roku”.

Ad 4.

Część II posiedzenia współprowadził **Przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego - Tomasz Ramus.**

Przewodnicząca Komisji dr hab. Marzena Marczevska wyjaśniła, że wprowadzenie tematu obecnej sytuacji kolejki pod obrady obydwu komisji wynika z trudnej sytuacji finansowej, w jakiej znajduje się Świętokrzyska Kolejka Dojazdowa „Ciuchcia Expres Ponidzie”. Nadmieniła, że kilka miesięcy temu wystąpiła z interpelacją w tej sprawie. Odpowiedź, jaką otrzymała, zawiera wyjaśnienia na temat utworzenia tego podmiotu i sposobu finansowania. Przewodnicząca przypomniała, że spółka została utworzona uchwałą Sejmiku 28 maja 2001r. Województwo objęło 200 udziałów po 500 zł każdy, wnosząc wkład własny w wysokości 100 tys. zł (co stanowi 20% kapitału zakładowego). Oprócz województwa świętokrzyskiego udziałowcami spółki są gminy: Jędrzejów, Pińczów, Kije i Imielno oraz powiaty: jędrzejowski i pińczowski. Udziałowcy spółki zobowiązali się do określonych wpłat. W związku z ujemnym wynikiem finansowym, prezes zarządu spółki zwrócił się z prośbą o zainteresowanie i rozważenie możliwości udzielenia pomocy tej instytucji. Celem połączonych Komisji jest przeanalizowanie problemu

i wypracowanie stanowiska, które pozwoli mieć nadzieję na dalsze prowadzenie działalności przez ten podmiot.

Przewodnicząca poprosiła o zabranie głosu **prezesa zarządu Kolejki**.

Pan Edward Choroszyński przedstawił informację na temat bieżącej sytuacji Kolejki.

Zwrócił uwagę na ograniczenie dochodów wynikające z sezonowego zainteresowania turystów tą atrakcją turystyczną (pomimo całorocznej szerokiej oferty).

Istotnym czynnikiem, który pogarsza sytuację podmiotu są występujące kradzieże torów i związane z tym rosnące koszty działań naprawczych, utrzymania infrastruktury oraz wzrost wysokości opłat za energię elektryczną, wodę, płace wraz z pochodnymi.

Omówił wyniki współpracy zarządu Kolejki z władzami PKP, samorządami gmin i powiatów oraz służbami konserwatora zabytków.

Wskazał, że w obecnej sytuacji nie jest możliwe prowadzenie spółki w sposób zapewniający utrzymanie dodatniego wyniku finansowego z powodu niewystarczających dochodów i zbyt niskich wpłat dokonywanych przez udziałowców na pokrycie strat.

Kolejka nie ma również możliwości rozwoju (np. w drodze realizacji projektu rewitalizacji, czy utworzenia parku miniatur dworców kolejowych) na skutek ograniczeń przy ubieganiu się o środki zewnętrzne i konieczność wniesienia wkładu własnego.

Z-ca dyrektora Departamentu Polityki Regionalnej Jolanta Zwierzchowska poinformowała, że uczestnicy posiedzenia zostali zapoznani z podstawowymi informacjami na temat sytuacji kolejki (*załącznik nr 8*).

Wyjaśniła, że wspólnie z departamentami Urzędu Marszałkowskiego przygotowywane są rozwiązania dotyczące przyszłości spółki, które trzeba skonsultować z udziałowcami. Zaproponowała przedstawienie informacji w tej sprawie przez dyrektora departamentu Promocji, Edukacji, Kultury, Sportu i Turystyki.

Dyrektor Jacek Kowalczyk wyjaśnił, że z analizy form prawnych, w oparciu o które działają kolejki wąskotorowe na obszarze kraju wynika, iż większość z nich jest zarządzana przez stowarzyszenia lub fundacje. Występują także przykłady zarządzania przez zakłady lub jednostki budżetowe, czyli miejskie ośrodki sportu i rekreacji lub bezpośrednio przez jednostki samorządu terytorialnego (gminy lub powiaty).

W dwóch przypadkach kolejki wąskotorowe stanowią oddziały muzealne, czyli samorządowe instytucje kultury. Wydaje się, że jest to najlepsza forma dla sprawnego funkcjonowania zabytkowej kolei. Takim przykładem jest Muzeum Kolei Wąskotorowej w Sochaczewie, działające od 1986 r. jako oddział Muzeum Kolejnictwa w Warszawie, dla którego organizatorem jest województwo mazowieckie.

W takiej formie funkcjonuje też Żńska Kolej Powiatowa będąca oddziałem Muzeum Ziemi Pałuckiej, utworzonego przez gminę Żnin. Niezasadnym wydaje się powoływanie nowej instytucji kultury profilowanej jedynie na dotychczasowej działalności Kolejki. Niemniej powołanie tego typu instytucji oznacza rozszerzenie działalności Kolejki o typową działalność muzealną m.in. wystawienniczą i badawczą. Konieczne byłoby także wskazanie wiodącego organu prowadzącego będącego organizatorem (jednostki samorządu terytorialnego), który prowadziłby rejestr Muzeum.

Zdaniem p. dyrektora najlepszą formą prowadzenia działalności Kolejki byłoby włączenie jej w struktury (utworzenie oddziału) istniejącej już instytucji kultury.

W przypadku dwóch ośrodków miejskich, czyli Jędrzejowa i Pińczowa można by rozważyć włączenie kolejki do Muzeum Regionalnego w Pińczowie, Muzeum im. Przypkowskich w Jędrzejowie oraz Domów Kultury w Jędrzejowie i Pińczowie.

Uprawnienia i obowiązki pozostałych stron będących również organizatorami instytucji określałaby umowa w sprawie prowadzenia Muzeum – Kolejki, jako wspólnej instytucji kultury. Istnieje również prawna możliwość dołączenia do prowadzenia wybranej instytucji innych samorządów, jako partnerów współprowadzących.

Nie rekomenduje się włączenia Kolejki do muzeów prowadzonych przez Samorząd Województwa Świętokrzyskiego. W przypadku Muzeum Narodowego w Kielcach organem prowadzącym jest Minister Kultury, a w przypadku Muzeum Wsi Kieleckiej organem współprowadzącym jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Powoduje to brak możliwości rozszerzenia zakresu działania obu muzeów.

Instytucje kultury, bez względu na to, czy są instytucjami artystycznymi, czy innymi, działają na podstawie aktu o ich utworzeniu oraz statutu nadanego przez organizatora, który określa jej przedmiot działania, nazwę i siedzibę, a także czy dana instytucja kultury jest instytucją artystyczną. Obecnie działalność instytucji kultury jest znacznie bardziej elastyczna a wprowadzenie takiej możliwości wychodzi naprzeciw realnemu zapotrzebowaniu na ofertę instytucji kultury, jak i najlepszemu wykorzystaniu potencjału osób tam pracujących. Możliwość łączenia różnych form działalności kulturalnej w jednej instytucji ma szczególne znaczenie dla małych placówek gminnych i powiatowych.

W szerokiej dyskusji głos zabrali: **przewodnicząca Komisji dr Marzena Marczevska, przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego – Tomasz Ramus, prezes Stowarzyszenia Sympatyków Kolejki - Antoni Kwaśniewski, radna Małgorzata Muzoń, radny Janusz Skibiński, radny Włodzimierz Stępień, dyrektor Jacek Kowalczyk.**

Uczestnicy posiedzenia pytali o wysokość zadłużenia oraz kwoty koniecznego wsparcia w ciągu roku, które zapewniłoby stabilność funkcjonowania Kolejki. Podkreślono, że „Ciuchcia” jest ciekawą atrakcją regionu świętokrzyskiego, której potencjał należy budować. Zgodzono się z poglądem, że formuła organizacyjno-prawna spółki wyczerpała się i zachodzi konieczność zastanowienia się nad wypracowaniem nowej koncepcji jej funkcjonowania. Wskazano, że zmiana formy własności dałaby możliwość starania się o środki zewnętrzne, a nowe projekty miałyby szanse realizacji i podwyższyły atrakcyjność Ponidzia.

Przewodniczący Komisji - Tomasz Ramus zgłosił wniosek o zorganizowanie wyjazdowego posiedzenia połączonych Komisji z udziałem przedstawicieli gmin, powiatów i samorządu województwa (udziałowców spółki) w celu przeprowadzenia konsultacji na temat koniecznych zmian.

Wniosek został przyjęty jednogłośnie. Ustalono, że kolejne posiedzenie połączonych Komisji z udziałowcami kolejki odbędzie się w Umianowicach.

Na tym posiedzenie zakończono.

Przewodnicząca Komisji

dr hab. Marzena Marczevska

Protokół sporządziła:

Barbara Chrzęszczyk

